

Alg?lanan Adaletsizlik Oda?? Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alg?lanan Adaletsizlik Oda?? Testi*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16734>

Özet

Algılanan Adaletsizlik Oda?? Testi, bireylerin ya?adıkları veya tanık oldukları durumlar karşısında geliştirdikleri adaletsizlik algısının derecesini ve oda??nı ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik araçtır. Bu ölçek, uyarlama türünde bir test olup, Türkiye bağlamında özellikle ergen popülasyonun adalet yargıları değerlendirme üzere kullanılmaktadır. Ölçeğin temel uygulamasının, 1990 yılında C. Özsöz tarafından yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu çalışma, suçlu ve suçsuz ergen grupları arasındaki algılanan adaletsizlik düzeylerini karşılaştırmaya amaçlanmıştır.

Test, algılanan adaletsizliğin, bireyin sosyal uyumu ve davranışsal sonuçları üzerindeki potansiyel etkilerini araştırmada kritik bir rol oynar. Özellikle suçluluk davranışları sergileyen ergenlerde, yüksek adaletsizlik algısının, bu davranışları tetikleyici veya sürdürücüsü olup olmadığını anlamasına yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler

Algılanan Adaletsizlik, Ergenlik, Suçluluk, Adalet Yargısı, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Sosyal Biliş.

Yazarlar

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması ve ilk uygulamasını gerçekleştiren araştırmacı: **Özsöz, C.**

Amaç

Algılanan Adaletsizlik Oda?? Testi'nin temel amacı, 14-18 yaş aralığındaki ergenlerin, hem kişisel hem de toplumsal düzeyde deneyimledikleri adaletsizlik durumlarına ilişkin yargılarını sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu değerlendirme, ergenlerin adalet kavramına verdikleri önemi, adaletsizliği algılama biçimlerini ve bu algıların davranışsal sonuçlarıyla (özellikle suç davranışları ile) olan ilişkisini ortaya koymaya hedefler.

Ölçek, özellikle klinik ve adli psikoloji alanlarında, ergenlerdeki riskli davranışları altında yatan bilişsel ve duygusal faktörleri anlamak için bir araç olarak hizmet etmektedir. Araştırmanın odak noktası, suçlu ergenlerin, suçsuz emsallerine göre adaletsizlik algısında farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir.

Yapı

Test, temel olarak **Algılanan Adaletsizlik** (Perceived Injustice) psikolojik yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bireyin kendi hayatında veya genel olarak toplumda hakkaniyetin ihlal edildiğine dair

gelişirdi?i bilişsel de?erlendirmeleri ve duygusal tepkileri kapsar. Yüksek düzeyde algılanan adaletsizlik, genellikle öfke, güvensizlik, yabancılaşma ve sosyal kurallara karşı gelme eğilimi ile ilişkilidir.

Ölçek, adaletsizlik algısının sadece dış dünyaya yönelik olup olmadığını de?il, aynı zamanda bireyin kendi içsel dünyasına ve kişisel ilişkilerine yönelik odaklanıp odaklanmadığını da araştırmaya amaçlar. Bu odaklanma, ergen gelişiminde kritik bir rol oynayan ahlaki muhakeme ve sosyal biliş süreçlerinin bir yansımasıdır.

Geçerlik

Algılanan Adaletsizlik Oda?? Testi'nin Türkçe uyarlamasına ait geçerlik çalışmaları, Özsöz'ün (1990) **Yüksek Lisans Tezi** içerisinde detaylandırılmıştır. Tezin içeriği, ölçeğin yapı geçerliği, ölçüt geçerliği veya diğer geçerlik türlerine dair spesifik istatistiksel verileri barındırmakla birlikte, bu özet içeriğinde spesifik bir geçerlik de?eri belirtilmemiştir. Geçerlik çalışmaları, ölçeğin adaletsizlik yargısının suçlu ve suçsuz ergenler arasında ayrım etme yeteneğine odaklandığını varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (reliability) analizleri, uyarlama çalışmasının yapıldığı 1990 yılındaki tez çalışmasında sunulmuştur. Güvenirlik katsayıları (örneğin, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı, test-tekrar test güvenilirliği) tezin metodoloji bölümünde yer almaktadır, ancak bu akademik girişte spesifik bir katsayı de?eri mevcut değildir. Kullanılan popülasyonun özelliklerine uygun olarak iç tutarlılık yöntemlerinin kullanıldığı kabul edilmektedir.

Faktör Analizi

Algılanan Adaletsizlik Oda?? Testi'nin orijinal yapısı ve uyarlaması sırasında ortaya çıkan faktör yapısı, Özsöz (1990) tarafından incelenmiştir. Uyarlama çalışmaları, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk ergen popülasyonunda da korunup korunmadığı veya farklı alt boyutların ortaya çıkıp çıkmadığı araştırılmıştır. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olup olmadığını ve adaletsizlik algısının hangi temel bileşenlerden oluştuğunu göstermektedir. Spesifik faktör yükleri ve varyans açıklama oranları tezin bilimsel içeriğinde bulunmaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Yazılı, Öz Bildirim Ölçeği (Likert tipi derecelendirme veya benzeri yargı formatı içermesi)

muhtemeldir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ergenler (Suçlu ve Suçsuz Olarak Ayrılmış Gruplar)

Yaş Grubu: 14-18 yaşları arasında

Popülasyon Detayları: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yürütülen yüksek lisans tezi kapsamında belirlenen örneklem grubu.

Test Metodolojisi: Karşılaştırmalı grup çalışması yöntemi kullanılmıştır. Suçlu ergenler ile suçsuz (kontrol) ergenler arasında adaletsizlik algısı farklılıkları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik Özellikler, Adaletsizlik Algısı, Ergen Gelişimi, Sosyal Uyum, Uyumsuzluk, Ankara Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor (1990 tarihli tez çalışması)

Yazma Adresi: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez çalışması sırasında bulunduğu kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, bir akademik çalışmada (yüksek lisans tezi) kapsamında uyarlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım veya telif hakları hakkında spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Akademik araştırmalarda kullanım için tezin yazarı ve danışmanından izin alınması gerekebilir.

Testin Uyarılma Yılı: 1990.

Kaynaklar

Özsöz, C. (1990). *14-18 Yaşları Arasındaki Suçlu ve Suçsuz Ergenlerde "Adaletsizlik" Algısının Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans tezi)*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Algılanan Adaletsizlik Oda?? Testi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte yer almadığı için bu bölümde sunulamamaktadır. Maddelerin tam listesi, Özsöz (1990) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinin ekler veya bulgular kısmında yer almaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM